

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСВІТОЛОГІЯ»

Мета вивчення дисципліни – формування готовності до засвоєння знань на основі міждисциплінарних зв'язків; орієнтації на розробку та формування нової освітньо-професійної компетентності.

Завдання курсу :

1. Ознайомити студентів із дослідженням сфери освіти у різних площинах, вимірах, співвідношеннях та взаємозв'язках з метою виявлення закономірностей і тенденцій її розвитку.

2. Формувати у студентів уміння аналізувати освітні логічні процесів, що відбувалися, відбуваються і будуть відбуватися у виявленні «точок біфуркації» та найбільш важливих чинників впливу на освіту з метою футурологічного прогнозування розвитку.

3. Прогнозувати розвиток освіти, здійснювати аналіз і вироблення принципів освітньої політики.

4. Окреслювати студентами категорії наукового апарату.

5. Формувати у студентів уміння здійснювати зміни в методах навчання, орієнтувальній основі діяльності викладачів та студентів, у доборі форм організації навчального процесу.

Дисципліна викладається після нормативних дисциплін професійного спрямування.

Вивчення даної дисципліни гарантуватиме формування **таких компетентностей:**

Інтегральна компетентність – Здатність особи розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Знання та розуміння предметної області (педагогіки) та розуміння професійної діяльності.
- Здатність до пошуку, обробки та критичного аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність системно розглядати соціально-економічні процеси та явища в конкретних історичних умовах їхнього розвитку та з позицій загальнолюдських цінностей.
- Формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
- Здатність планувати та управляти часом.

Спеціальні компетентності:

- Здатність самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати та всебічно аналізувати інформацію про педагогічні явища та процеси.
- Уміння аналізувати педагогічні явища, осмислювати роль кожного елемента у структурі цілого і у взаємодії з іншими компонентами.

- Поглиблення теоретичної загальноуніверситетської та фахової підготовки.

Програмні результати навчання:

- Вдосконалювати рівень власної професійно-педагогічної компетентності на основі вивчення, аналізу й систематизації сучасних тенденцій розвитку сучасної та зарубіжної освіти.
- Визначати актуальні проблеми сучасної освіти, педагогіки, виховання особистості та обґрунтовувати власну точку зору щодо цих питань.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти, освітологічні засади функціонування освітніх систем

Тема 1. Освітологія – витоки наукового напрямку

Тема 2. Сучасна сфера освіти як об'єкт наукового дослідження

Тема 3. Складові освітологічної підготовки

Тема 4. Освіта як соціальний інститут та специфічний сегмент правового та економічного простору

Тема 5. Конкурентоспроможність освітніх систем

Тема 6. Джерела розвитку освітніх систем

Обсяг вивчення навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС/120 годин: 40 год. аудиторних (20 год. лекцій, 20 год. практичних занять) і 80 год. самостійної роботи.

Форма семестрового контролю: екзамен.

Інформація про викладача: Вонсович В.П, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом.

Основна література:

1. Базалук О. А. Філософія образования в свете новой космологической концепции: учебник / О. А. Базалук. – К.: Кондор, 2010. – 458 с.
2. Бордовский Г., Извозчиков Б. Эдукология как наука об образовании / Г. Бордовский, Б. Извозчиков // Вестник высшей школы «Alma mater». – 1991. – № 3. – С. 24–32.
3. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В. Г. Кремень. – К.: Знання, 2010. – С. 288–397.
4. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум / В. Г. Кремень – К.: Грамота, 2007. – 576 с.
5. Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін / В. Кремень // Освіта. – 2010. – № 47–48 (5430-5431). – С. 4.

6. Луговий В. І. Педагогічна освіта в Україні: структура, функціонування, тенденції розвитку / В. І. Луговий / За заг. ред. акад. О. Г. Мороза. – К.: МАУП, 1994. – 196
7. Лутай В. Розробка сучасної філософії освіти на засадах синергетики / В. Лутай // Вища освіта України. – 2009. – №1. – С. 33–35.
8. Надвинична Т. Роль наукової школи у становленні освітології (вітчизняний та зарубіжний досвід) / Т. Надвинична // Вітакультурний млин. Методологічний альманах. – 2006. – Модуль 3. – С. 13–16.
9. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку / В. О. Огнев'юк – К.: Знання України, 2003. – 448 с.
10. Огнев'юк В. О. На шляху до становлення нового наукового напрямку «освітологія» / В. О. Огнев'юк / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоєва, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с. – С. 5–9.
11. Огнев'юк В. О. Освітологія як відображення міждисциплінарного підходу у наукових дослідженнях феномену сучасної освіти / В. О. Огнев'юк // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наукове видання за матеріалами першої Всеукр. наук.-практ. конференції «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; Авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с. – С. 53–62.
12. Огнев'юк В. О. Філософія освіти в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Науково - методичний журнал «Шлях освіти». – 2009. – № 4 (54). – С. 2–6.
13. Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти / В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва // Рідна шк. : щомісяч. наук.- пед. журн. – № 4-5 (988-989), квітень-травень, 2012. – 80 с. – С. 44–51.
14. Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. – К.: ВП «Едельвейс», 2012. – 336 с.

Допоміжна

1. Освітологія: хрестоматія: Навч. Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва. – К.: ВП «Едельвейс», 2013. – 744 с.
2. Прокопцов В. И. Эдукология: принципиально новая наука образования. В 4 фракталах. Фрактал 1. Эдукология: Ориентировочная основа коллективно-интерсубъектной системомыследеятельности создателей и пользователей эдукологии. (Авторская версия-навигация) / В. И. Прокопцов. – СПб.: СПб ЛТА, 2002. – 344 с.

3. Саух Ю. П. Філософія освіти – педагогіка – освітологія. Інтерв'ю з Віктором Огнев'юком / Ю. П. Саух, О. В. Вознюк // Історія. Філософія. Релігієзнавство. – 2010. – № 1 – 2. – С. 2 – 4.
4. Сисоєва С. О. Освіта у сучасному світі / С. О. Сисоєва / Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 груд. 2010 р. / МОН України, НАПН України, ГУОН КМДА, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін. / За заг. ред. Огнев'юка В. О. [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, С. О. Сисоєва, Г. С. Лозко]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. – 192 с.
5. Сисоєва С. О. Методологічні концепти освітології / С. О. Сисоєва // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук. пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.- практи. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В. Г. Кремень, О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. О. Огнев'юк, В. М. Ткаченко, П. Ю. Саух, Д. І. Дзвінчук, С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 152 с.
6. Фурман А. Vivat, освітологія! Або мистецтво управління освітнім простором суспільства / А. Фурман // Влада. – 2003. – № 2. – С. 3.
7. Фурман А. Освітологія як синтетична наукова дисципліна: проблема завдань, об'єкта, предмета, методу / А. Фурман // Вітакультурний млин: методологічний альманах, 2006 (Модуль 3). – 52 с.
8. Фурман А. Постановя освітології, або похід за горизонти відомого / А. Фурман // Психологія і суспільство. – 2003. – № 4. – С. 5–9.
9. Хоружа Л. Аксіологічні засади освітології: держава, суспільство і особистість / Л. Хоружа // Цілісне уявлення про освіту – на зустріч з освітологією; за ред.: Т. Левовицького, В. Огнев'юка, С. Сисоєвої. – Варшава: Вища школа педагогічна. 2011. – 242 с. – С. 89–102.